

Scientific journal

PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION

Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)

ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА

Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Демченко Л.В. Дослідження реального стану проблеми формування готовності майбутніх бакалаврів фізичної терапії, ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Фізико-математична освіта. 2018. Випуск 1(15), частина 3. С. 32-37.

Demchenko L. Study of the real state of the problem of formation of readiness of future bachelors of physical therapy, occupational therapy to the physical rehabilitation of preschool children. Physical and Mathematical Education. 2018. Issue 1(15), part 3. P. 32-37.

УДК 374:37.013

Л.В. Демченко

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕАЛЬНОГО СТАНУ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ДО ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Теоретичне дослідження дало змогу визначити, що в основу вирішення проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку мають бути покладені інноваційність, активність, зв'язок з майбутньою професійною діяльністю, творчість підготовки спеціаліста. Тому доцільним було створення та запровадження авторської моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. За результатами аналізу досліджень та підходів, що запропоновані у них до побудови критеріальної основи дослідження, нами було визначено систему критеріїв і показників, за якими можливо дослідити рівень готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, а також статистичні методи, які використовувалися при цьому. Тому нами виділено теоретичний, праксеологічний та індивідуально-психологічний критерії сформованості професійної готовності майбутнього фахівця з фізичної реабілітації та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. На основі критеріїв, що характеризують професійну готовність майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, можна зробити висновок про рівень розвитку цієї характеристики у процесі професійної підготовки. Завданням експериментального дослідження є виявлення реального стану проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. В експериментальному дослідженні визначено рівень готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку одних і тих же студентів через певний проміжок часу, що дало можливість порівняти динаміку відповідних показників та здійснити порівняння одержаних результатів констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту.

Ключові слова: професійна готовність, майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії, фізична реабілітація, дошкільний вік, педагогічний експеримент.

Постановка проблеми. Сьогодні пріоритети роботодавців схиляються до випускника, який вже з перших днів роботи за фахом здатний компетентно, ефективно і відповідально виконувати складні виробничі завдання, готового до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності. Важливим нині є не лише обсяг знань випускника навчального закладу, а й уміння ними оперувати, бути готовим змінюватися та пристосовуватися до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися упродовж життя. Саме розвиток у особистості життєво важливих компетентностей може дати людині можливості орієнтуватися у сучасному інформаційному просторі, швидкоплинному розвиткові ринку праці. Серед основних соціально-економічних векторів розвитку вищої освіти, що визначені положеннями Закону України "Про вищу освіту", Указу Президента України "Про заходи щодо розвитку освіти в Україні", Національної стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 р., іншими державними освітніми документами виокремлено стратегічну мету: створити належні умови для забезпечення країни якісними фахівцями шляхом задоволення потреб особистості, суспільства і держави в освітніх послугах з підготовки фахівців з орієнтиром на формування творчої, духовно багатої особистості.

Студенти, що здійснюють навчання на спеціальностях фізичної реабілітації повинні бути готовими до майбутньої професійної діяльності в особливих умовах. Зокрема, якщо йдеться про дітей дошкільного віку, слід готовувати майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до певної специфіки їх практики, яка потребує високого рівня фізичного, соціального, психічного, духовного здоров'я, передбачає активний характер рухових дій, особливі соціальні та психологічні умови роботи, розвитку таких якостей, як здатність до адаптації, активність, фізіологічні та психологічні можливості. Проведення констатувального етапу експерименту нашого дослідження передбачає визначення реального стану професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Аналіз актуальних досліджень. Фундаментальнє значення для педагогічної науки в розробці проблем формування професійної компетентності мають роботи С. Амеліної, Л. Барановської, Н. Бібік, С. Гончаренка, І. Зарубінської, І. Зязюна, І. Зимньої, В. Кременя, Г. Козлакової, Н. Ничкало, В. Лугового, Е. Лузік, В. Радкевич, О. Локшиної, О. Пометун, С. Сисоєвої, А. Вербицького, В. Ягупова.

Проблему професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії у ЗВО розглядають Ю. Лянной [3], Н. Белікова [1], Л. Сущенко [4], Л. Волошко [2], В. Хоменко [5], Т. Чопик [6], А. Чорноштан [7] та ін. У своїх дослідженнях автори більшою мірою приділяють увагу моделюванню і характеристиці основних компонентів професійної компетентності, розглядають становлення особистості фахівця в контексті цілей і завдань фізичної реабілітації. Фізична терапія – це сформована і легітимна професія, з особливими професійними аспектами клінічної діяльності та освіти, що визначається різноманітністю соціальних, економічних, культурних та політичних умов. Але вона, безумовно, є окремою професією, тому першою професійною кваліфікацією, отриманою в будь-якій країні, є успішне завершення навчальної програми, якою присвоюється кваліфікація фізичного терапевта, надається право використовувати назив цієї професії і працювати як незалежний спеціаліст. Фізичний терапевт є провідним спеціалістом з відновлення, корекції та підтримки рухових функцій. Він володіє системними знаннями у сфері рухової діяльності людини.

Ознайомлення з результатами наукових доборок учених з проблем підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії і практичним досвідом роботи закладів вищої освіти здало змогу виявити провідну суперечність: між сучасними вимогами до випускників закладів вищої освіти спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» і їх реальною готовністю до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Мета статті. З огляду на це метою статті є окреслення реального стану проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Методи дослідження. Теоретичні методи: системний аналіз наукової, психолого-педагогічної, методичної літератури; узагальнення та систематизація теоретичних відомостей щодо формування та розвитку готовності майбутніх фахівців у процесі їх професійної підготовки. Дослідження також проводилося за допомогою методів анкетування й опитування. Провідним при цьому став метод анкетування, тому що він допоміг нагромадити значний емпіричний матеріал. Разом з анкетуванням ми використовували такі методи, як спостереження, бесіда та метод незакінчених речень. Метою анкетування було виявлення рівня розуміння майбутніми фахівцями сутнісних характеристик і властивостей професійної діяльності, а також їхньої зацікавленості й мотивації; їхнє ставлення до проблеми та розуміння її важливості для власної самоосвіти, самовдосконалення й професійного становлення.

Виклад основного матеріалу. Головна мета експериментальної роботи полягала в перевірці наукової гіпотези щодо педагогічної доцільноти розвитку готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії у процесі професійної підготовки та ефективності розробленої нами моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, її етапів та основних компонентів, що характеризують розвиток самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії як виду професійної діяльності. У дослідженні висунуто припущення, що формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки у ЗВО буде ефективним, якщо з'ясувати стан наукової розробленості проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки у педагогічній теорії та практиці; виявіти сутність, зміст і структуру готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії; реалізувати обрані методологічні підходи до формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки; розробити зміст формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки; змоделювати процес формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки і реалізувати його в педагогічній практиці.

Експериментальна робота проводилась у два етапи:

I етап – констатувальний експеримент: виявлення реального стану формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки; встановлення рівнів готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; наукове обґрунтування критеріїв та розроблення показників визначення рівнів готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; розробка тестових та діагностичних матеріалів. На цьому етапі здійснено аналіз наукової літератури з проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, нормативно-правових документів, робочих програм, що регламентують процес професійної підготовки в університеті; вивчення теоретичних основ дослідження проблеми та практичного досвіду; розробку понятійного апарату дослідження; визначення мети, завдань і методологічної основи дослідження, здійснено розробку моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Експеримент проводився в умовах реального навчального процесу (2016 – 2020 рр.) на базі Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Експеримент був спрямований на практичне вирішення проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку шляхом впровадження моделі, що включає методологічно-цільовий, методичний, діагностичний компоненти. Експериментальною роботою було охоплено близько 160 майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії, що дозволило отримати об'єктивні вихідні дані та 31 викладач, що мають вищу освіту, стаж педагогічної роботи більше 5 років та поділяли позиції дисертанта щодо важливості, сутності і шляхів розв'язання проблеми дослідження. Оскільки, дослідження всієї генеральної сукупності потребує багато часу і засобів, то ми вдалися до вибіркового спостереження. Особливістю вибіркового спостереження, в порівнянні з іншими видами несуцільного спостереження, є те, що при відборі одиниць у вибіркову сукупність забезпечується рівна можливість попадання кожної одиниці у вибірку. Це досягається засобами математичної статистики.

З метою забезпечення можливості проведення формувального педагогічного експерименту, порівняння його результатів і перевірки ефективності моделі та методики професійно-спрямованого навчання майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії

ми визнали за необхідне й доцільне, не переформатовуючи академічні групи, в межах дослідження виділити два типи груп: контрольні та експериментальні. При розподілі груп на експериментальні та контрольні враховувалися такі ознаки: групи не відрізнялися за кількісним складом студентів; якісний склад груп за результатами відповідних вимірювань мав незначні відмінності; викладання здійснювалося постійними викладачами (з ними проводилася відповідна методична робота). Дотримання вимог до статистичної вибірки забезпечило об'єктивність і валідність експерименту отриманих результатів, виявлення закономірностей процесу формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. У контрольній групі освітній процес організовано за традиційною системою. Майбутнім фізичним терапевтам не було відомо, що вони беруть участь у експерименті. Це гарантувало відсутність зовнішнього впливу на результати або якість процесу підготовки студентів (як свідоме покращення, так і погіршення отриманих результатів).

З метою дослідження реального стану проблеми на констатувальному етапі експерименту нами вивчалося за допомогою анкетування ставлення до проблеми у процесі професійної діяльності.

Аналіз результатів відповідей на питання „Чи важлива проблема формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку в вашому майбутньому професійному житті?” свідчить, що переважна кількість студентів мають позитивне ставлення до цієї проблеми, і тільки декілька (7%) студентів вважають її необов’язковою для успішного виконання професійних обов’язків.

Аналіз відповідей на питання „Які вміння, на вашу думку, важливі для сучасного фахівця?” свідчить, що студенти розуміють важливість формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, адже більшість вважають такі вміння навчачися, здатність до фізичної реабілітації дошкільнят необхідними для їх майбутньої професійної діяльності. Отже, студенти вважають наявність сформованої готовності до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку складовою професійної підготовки.

Серед труднощів під час формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку майбутні бакалаври з фізичної терапії, ерготерапії виділяють такі проблеми, як: обмеженість часу, відсутність інтересу та бажання та невміння працювати із великою кількістю джерел інформації.

Відповіді на інші питання (Чи можете ви трансформувати вашу професійну діяльність залежно від мінливих умов? Чи ефективна ваша самоосвітня діяльність з метою формування готовності до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку?) свідчать про те, що, хоча студенти і розуміють важливість самоосвіти для майбутнього професійного успіху, вони не володіють ефективними техніками та методами результативної самоосвітньої діяльності. Студенти бачать причинами низького рівня сформованості необхідних вмінь відсутність особистісної зацікавленості, брак терпіння і працелюбства. Іншими причинами були недоліки в плануванні роботи і розподілі часу або відсутність цілеспрямованої самостійної роботи, проблеми із умінням викоремлювати етапи виконання пізнавального завдання, визначати та дотримуватися термінів виконання поставлених завдань.

Результати анкетування також свідчать, що більшість студентів контрольної та експериментальної групи мають значні або середньою ступеню труднощі, пов’язані із використанням ІТ (перш за все, з мотивацією використання інноваційних засобів) у процесі навчальної та самоосвітньої діяльності з формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Також більшість студентів невпевнено володіє навичками пізнавально-пошукової діяльності, використовуючи тільки один засіб пошуку інформації (пошукові системи Інтернет).

Більшість студентів проявили середній ступінь знань методик фізичної реабілітації дітей дошкільного віку (38,9% у КГ та 44,2% у ЕГ), який характеризує опитуваних як таких, що мають прагнення до цих знань, але повинні працювати більше над формуванням відповідних навичок. Низький ступінь прояву таких навичок фізичної реабілітації дітей дошкільного віку було зафіксовано у 38,9% студентів КГ та 32,7% студентів ЕГ. На жаль, такі важливі речі, як планування та структурування своєї діяльності для досягнення мети фізичної реабілітації дітей дошкільного віку викликали труднощі у більшості студентів обох груп.

Воно засвідчило також, що під час формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку студенти надають перевагу плануванню роботи викладачем, керівником проекту. Також результати спостережень свідчать про значні складнощі із викоремленням підзавдання та плануванням їх виконання. Студенти надають перевагу діяльності за алгоритмом, розробленим викладачем, хоча інколи можуть коригувати алгоритм. Також для студентів характерним є використання не завжди адекватних та доцільних засобів дослідження визначеної проблеми. За результатами спостереження, студенти не завжди уміють аналізувати власну діяльність та співвідносити наявні результати із запланованими щодо формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Аналіз відповідей студентів на питання щодо методів і організаційних форм навчання, які сприяють формуванню готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, свідчить, що, на думку майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії, найбільш ефективними є такі прийоми роботи, як: тренінги (32%), круглі столи (17%), ділові ігри (15%), стажування (12%), ситуаційна методика (10%), зустрічі з фахівцями галузі, що досягли значних успіхів у професійній діяльності (9%), науково-дослідна робота (5%). Також, значна кількість студентів зазначає, що методика навчання має бути спрямована на закріплення теоретичних знань на практиці за рахунок організації екскурсій, моделювання професійних ситуацій на заняттях, організації спеціальних тренінгів та майстер-класів.

Також ми запропонували й викладачам оцінити діяльність студентів з формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку (рис. 1).

Результати констатувального етапу експерименту свідчать, що традиційна система професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії недостатньою мірою сприяє формуванню готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, а тому є доцільним цілеспрямований процес формування такої готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії за допомогою розробленого методичного забезпечення під час формувального експерименту.

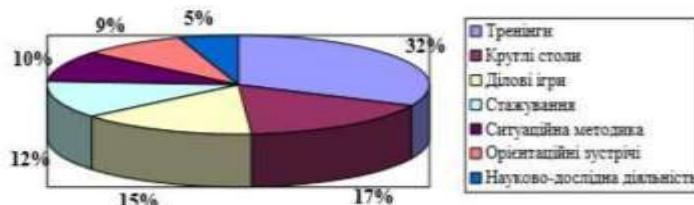

Рис. 1. Відповіді викладачів

Беручи до уваги результати констатувального дослідження, яке дозволило виявити типові проблеми, пов'язані із формуванням готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі професійної підготовки та недостатній рівень теоретичної і практичної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії, було конкретизовано формувальний експеримент.

ІІ етап – формувальний експеримент: організація педагогічного впливу, спрямованого на формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Для проведення формувального експерименту нами розроблено методичні рекомендації до дисциплін «Вступ до спеціальності», «Педагогіка», «Вікова анатомія та фізіологія», «Психологія здоров'я та здорового способу життя», «Теорія і методика фізичного виховання», «Спортивно-педагогічне вдосконалення», «Професійна майстерність (з основами методик)», «Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності» та ін., а також у виробничу практику, запропоновано різновідні завдання творчо-пошукового характеру, комплекс практичних вправ, проблемних ситуацій, тестових завдань,. У програму педагогічного експерименту включено спецкурс. Для досягнення мети й завдань експериментального дослідження нами було обґрунтовано й застосовано комплекс форм, методів та засобів професійної підготовки, зокрема інноваційні та мультимедійні лекції, семінарські заняття, самостійна робота, екскурсії, дискусії, навчання в малих групах, рольові ігри, проектний метод, фізичні вправи і виробнича практика, що представляє собою організаційно-технологічну та дидактичну основу моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Програми підготовки складаються з набуття базових і спеціальних теоретичних знань, особистісних здібностей, забезпечення практичних умінь та навичок, процесу вдосконалення отриманих знань, умінь і навичок в процесі проходження виробничої практики. Цей етап був спрямований на формування особистісних рис та якостей, що є базисом формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, а також для професії фізичного терапевта. Важливим завданням цього етапу є зацікавлення майбутніх фізичних терапевтів обраною спеціальністю та формування в них стійкої мотивації до формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Самостійна робота передбачала користування науковими, методичними матеріалами, а також мережею Інтернет з метою створення проекту за темою заняття. Результатом роботи стали пам'ятки майбутнім фізичним терапевтам, які містили найбільш важливі, на думку студентів, риси та обов'язки фахівця. Наприклад, до лекції (2 год.) «Професійні вимоги та відповідальність фізичного терапевта» студенти мали самостійно знайти знання щодо юридичної, адміністративної та кримінальної відповідальності фізичного терапевта, професійних вимог та функцій з фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Заняття проводилося в форматі лекції-інтерв'ю з випускниками спеціальності. Практичні заняття часто передбачали роботу в малих групах і вирішення ситуаційних завдань. Для виконання завдань на першому практичному занятті студентів було об'єднано у групи, і кожна з них повинна була зіграти певну роль: «фізичний терапевт», «асистент фізичного терапевта», «лікар (за профілем)», «дошкільник» та ін. Також до заняття студентами готовувалися відеоматеріали з порадами спеціалістів, що працюють у сфері фізичної терапії з дітьми (зокрема, ДЦП, ампутації кінцівок та із хронічними захворюваннями). Також було обговорено кілька проблемних завдань, вирішення яких потребувало наявності самоосвітніх вмінь та навичок, наприклад, «На занятті з пацієнтами, що мають ураження хребта (остеохондрози, протрузії та ін.).

Студентам було запропоновано обговорити питання налагодження контакту фізичного терапевта з дошкільником. Вони мали на меті виявити найбільш доцільний варіант поведінки фахівця – фізичного терапевта під час реабілітаційного курсу, визначити необхідні характеристики успішного налагодження взаємозв'язку з дитиною до 6 років та дослідити найбільш дієві засоби їхнього встановлення. У межах цієї форми студенти знайомилися з практиками видатних педагогів, де не лише описаний педагогічно-виховний досвід (педагогічні ситуації), але й зазначений ефект і час отримання позитивного результату. Наприклад, у ході вивчення теми на лекції «Механізми оздоровчої дії фізичних вправ» ставилася мета ознайомити студентів із впливом оздоровчо-рекреаційної діяльності на організм дитини, обґрунтувати доцільність застосування фізкультурно-оздоровчих технологій і надати базові знання щодо вибору методик. На практичному занятті проводили дискусію за темою «Реалізація рухової активності», було обговорено декілька питань, які студенти мали приготувати самостійно, серед яких фізіологічний вплив реабілітаційних технологій на організм дитини; рівень задоволеності від систематичного заняття руховою активністю; візуальні зміни як спосіб мотивації для заняття; травматизм і відсутність ефекту від заняття; фізичне навантаження – стрес для організму та ін.

Аналогічно на лекції «Діагностування фізіологічних змін під час заняття руховою активністю» завданням було ознайомити студентів із найбільш поширеними методами фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Отримана інформація гарантує можливість сформувати знання та вміння із виявлення стану дитини під час заняття руховою активністю. Практична тема «Методи діагностики у фізкультурно-оздоровчій діяльності» висвітлена у формі семінарського заняття, яка була вибрана з метою поглиблення, систематизації знань (набутих на лекціях, протягом самостійної роботи тощо), а також уточнення наявної інформації. Важливою складовою семінарських занять є можливість контролю якості засвоєння матеріалу, що відбувається у вигляді тестування знань.

Для формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку були організовані виробничі екскурсії до дошкільних установ. Подібний захід дав можливість студентам побачити професію, а

продемонстровані результати реабілітаційної роботи довели важливість і значимість обраної спеціальності, а також мотивували багатьох майбутніх фізичних терапевтів на подальше навчання та самонавчання. Загалом, протягом такої роботи вивчали теоретичні відомості та клініко-фізіологічне обґрунтування впливу реабілітаційних технологій на дітей, а також на рівень здоров'я.

Отже, формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку повинно здійснюватись під час їх навчання у закладі вищої освіти і продовжуватись протягом всього періоду їх професійної діяльності.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Актуальність проведеного дослідження визначалася: суспільною необхідністю в фізичних терапевтах, ерготерапевтах із розвиненою професійною компетентністю; підвищенням вимог до якості професійної підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії у ЗВО; необхідністю розробки й наукового обґрунтування моделі, яка б сприяла ефективному формуванню готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Завданням експериментального дослідження є виявити реальний стан проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. В експериментальному дослідженні визначено рівень готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку одних й тих же студентів через певний проміжок часу, що дало можливість порівняти динаміку відповідних показників та здійснити порівняння одержаних результатів констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту.

Подальших досліджень потребує моделювання процесу формування та розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця у процесі професійної підготовки.

Список використаних джерел

- Бєлікова Н.О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика: монографія. Київ : ТОВ «Козарі», 2012.
- Волошко Л. Б. Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі медико-біологічної підготовки. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2005. № 24. С. 42-44.
- Лянною Ю.О. Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України. *Science and Education a New Dimension: pedagogy and psychology*. 2015. № 111 (29), 57. С. 39-42.
- Сущенко Л.П. Розвиток здібностей майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі фахової підготовки. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2015. № 3(31). С. 52-55.
- Хоменко В.П. Природничо-наукова підготовка фахівця фізичної культури : монографія. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2012.
- Чопік Т.В. Розвиток професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки (дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04). Хмельницький, 2014.
- Чорноштан А.Г. Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Луганськ, 2002.

References

- Belikova, N.O. (2012). Training of future specialists in physical rehabilitation to healthcare-saving activity: theory and methodology. Kyiv: Kozari Ltd.) (in Ukr.).
- Voloshko, L.B. (2005). Organizational-pedagogical conditions of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation in the process of medical and biological preparation. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 24, 42-44. (in Ukr.).
- Laynnoy, Yu.O. (2015). Professional training of masters of physical rehabilitation in higher educational institutions of Ukraine. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, 111 (29), 57, 39-42. (in Ukr.).
- Suschenko, L.P. (2015). Development of abilities of future specialists in physical rehabilitation in the process of professional training. *Physical education, sport and culture of health in modern society*, 3 (31), 52-55. (in Ukr.).
- Khomenko, V.P. (2012). Natural and scientific training of a specialist in physical culture: a monograph. Poltava: PNPU them. V.G. Korolenko. (in Ukr.).
- Chopik, T.V. (2014). Development of professional competence of future trainers-instructors in the process of professional training : (PhD thesis). Khmelnytsky. (in Ukr.).
- Chornoshtan, A.G. (2002). Professional training of the future teacher of physical education on the basis of modular-rating technology of teaching. (PhD thesis abstract). Lugansk. (in Ukr.).

STUDY OF THE REAL STATE OF THE PROBLEM OF FORMATION OF READINESS OF FUTURE BACHELORS OF PHYSICAL THERAPY, OCCUPATIONAL THERAPY TO THE PHYSICAL REHABILITATION OF PRESCHOOL CHILDREN

L. Demchenko

Makarenko Sumy State Pedagogical University, Ukraine

Theoretical research allowed to determine that the solution to the problem of forming the readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children should be based on innovation, activity, connection with future professional activities, creativity of specialist training. Therefore, it was expedient to create and introduce an author's model of forming the readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children. Based on the analysis of research and approaches proposed in their construction of the criterion basis of the study, we have identified a system of criteria and indicators by which it is possible to investigate the level of readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children, which were used in this case. Therefore, we have identified theoretical, praxeological and

individual psychological criteria for the formation of professional readiness of future specialists in physical rehabilitation and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children. Based on the criteria that characterize the professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children, we can conclude about the level of development of this characteristic in the training process. The task of the experimental study is to identify the real state of the problem of forming the readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children. The experimental study determined the level of readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children of the same students over a period of time, which made it possible to compare the dynamics of relevant indicators and compare the results of the ascertaining and formative stages of pedagogical experiment.

Key words: professional readiness, future specialists in physical therapy and occupational therapy, physical rehabilitation, preschool age, pedagogical experiment.